[2018] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.

ਮੱਧਿਆ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ

ਬਨਾਮ

ਪ੍ਰੀਤਮ

(2011 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2229)

29, ਅਗਸਤ 2018

[ਆਰ. ਬਾਨੂਮਥੀ ਅਤੇ ਵਿਨੀਤ ਸਰਨ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 ਧਾਰਾ376- ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਟ੍ਰਿਕਸ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ - ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ: ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਟ੍ਰਿਕਸ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-1) ਦੇ ਸਬੂਤ ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-4 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਤ ਹਨ, ਜਿਸਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਭੱਜਦੇ ਦੇਖਿਆ - ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ। ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਇਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਘਟਨਾ 1993 ਯਾਨੀ ਲਗਭਗ 25 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਸੀ - ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਧਾਰਾ 376(1) (2013 ਦੇ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਵਿਵੇਕ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ ਚਾਰ ਸਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 ਧਾਰਾ 375, ਛੇਵਾਂ ਬਲਾਤਕਾਰ ਪੀੜਤ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਜਦੋਂ ਢੁਕਵਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ ਫੜਿਆ ਗਿਆ: ਧਾਰਾ 375, ਛੇਵਾਂ, ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਸੋਲਾਂ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੀ ਹੋਵੇ। ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੀ ਉਮਰ 12 ਸਾਲ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਉਸਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਸਬੂਤ ਬਲਾਤਕਾਰ ਪੀੜਤ ਦੀ ਉਮਰ ਸਕੂਲ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਲਈ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ।

ਸਬੂਤ - ਬਲਾਤਕਾਰ ਬਲਾਤਕਾਰ ਪੀੜਤ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਬਾਹਰੀ ਸੱਟਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਹਿਰਾਸਤ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ: ਬਲਾਤਕਾਰ ਪੀੜਤ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਸੱਟ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਂਦੀ ਕਿ ਘਟਨਾ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਵਾਪਰੀ ਸੀ। ਇਹ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬਾਹਰੀ ਸੱਟ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੀ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਸ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ

ਆਯੋਜਿਤ: 1.1 ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਬਾਹਰੀ ਸੱਟ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਘਟਨਾ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਵਾਪਰੀ ਸੀ। ਇਹ ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬਲਾਤਕਾਰ ਪੀੜਤ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਸੱਟ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏ। ਬਾਹਰੀ ਸੱਟ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੀ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਗਵਾਹੀ ਕਿ ਉਸ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਮੌਜੂਦਾ/7 ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-1) ਦੇ ਸਬੂਤ ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-4 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਤ ਹਨ, ਜਿਸਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਭੱਜਦੇ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 9-10] [630- ਜੀ-ਐੱਚ; 631-ਏ-ਬੀ]

1.2 ਸਕੂਲ ਰਜਿਸਟਰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਜਾ ਰਹੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਹੋਰ ਸਾਬਤ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਾਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਦੇ ਮੁੱਖ ਅਧਿਆਪਕ/ਮੁੱਖ ਅਧਿਆਪਕ ਦੇ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-8 ਦੇ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਕੂਲ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ/13-ਏ, ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਪੀੜਤ ਦੀ ਉਮਰ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ 12 ਸਾਲ ਮੰਨੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 375 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਛੇਵਾਂ - "ਉਸਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਸੋਲਾਂ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੀ ਹੋਵੇ"। ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੀ ਉਮਰ 12 ਸਾਲ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਉਸਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 375 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਭੌਤਿਕ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ। [ਪੈਰਾ 12, 13] [631- ਜੀ-632- ਏ-ਬੀ]

1.3 ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 14, 15] [632- ਡੀ-ਈ]

1.4 ਧਾਰਾ 376(1) ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਨੂੰਨ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 2013 (3 ਫਰਵਰੀ, 2013 ਤੋਂ ਲਾਗੂ) ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇੱਕ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਉਮਰ ਭਰ ਲਈ 7 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਧਾਰਾ 376(1) ਆਈਪੀਸੀ (ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਢੁਕਵੇਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਵਿੱਚ

ਮੱਧਿਆ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰੀਤਮ

ਇਹ ਮਾਮਲਾ, ਇਹ ਘਟਨਾ 1993 ਯਾਨੀ ਕਿ ਲਗਭਗ 25 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਦੇ ਬੀਤਣ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਹੋਰ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ ਚਾਰ ਸਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 16] 632- ਐੱਫ-ਜੀ]

ਬੀ.ਸੀ. ਦੇਵਾ @ ਦਯਾਵਾ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ (2007) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 122: [2007] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 509 - 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਹਵਾਲੇ

[2007] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 509 ਨਿਰਭਰ ਹੈ ਪੈਰਾ 9

ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2011 ਦਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2229

1995 ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 228 ਵਿੱਚ ਜਬਲਪੁਰ ਵਿਖੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 06.01.2010 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਵਰੂਪਮਾ ਚਤੁਰਵੇਦੀ, ਬੀ. ਐਨ. ਦੂਬੇ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਲਾਟੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵੈਸ਼ਾਲੀ ਵਰਮਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਵਕੀਲ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨਿਧੀ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਲਈ ਵਕੀਲ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ

ਆਰ. ਭਾਨੂਮਥੀ, ਜੇ. 1. ਇਹ ਅਪੀਲ 6 ਜਨਵਰੀ, 2010 ਨੂੰ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਜਬਲਪੁਰ ਦੁਆਰਾ 1995 ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 228 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਧਾਰਾ 376 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਵੀ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

2. ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨਿਧੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਯੋਗੀ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

3. ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਵਰੂਪਮਾ ਚਤੁਰਵੇਦੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨਿਧੀ, ਸਹਿਯੋਗੀ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਬੂਤ/ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਵੀ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

4. ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ: 6 ਮਾਰਚ, 1993 ਨੂੰ ਰਾਤ ਲਗਭਗ 9.00 ਵਜੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-1) ਦੇ ਨਾਲ

ਉਸ ਦੀਆਂ ਦੋ ਭੈਣਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਿਰਕਨਬਾਈ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-3) ਅਤੇ ਅਨੀਤਾਬਾਈ, ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਸੱਦੇ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ।

5. ਕਿਉਂਕਿ ਮੋਤੀ ਰਾਮ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-2) ਜੋ ਕਿ ਹਿਰਕਨਬਾਈ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-3) ਦਾ ਪਿਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦਾ ਚਾਚਾ (ਚਾਚਾ) ਵੀ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਸ ਦੀ ਵਾਪਸੀ 'ਤੇ 8 ਮਾਰਚ, 1993 ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਗਈ। 9 ਮਾਰਚ, 1993 ਨੂੰ ਡਾਕਟਰ ਯੂ.ਐਸ. ਵਾਸਨਿਕ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-6) ਦੁਆਰਾ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੀ ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦਾ ਹਾਈਮਨ ਫਟਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ; ਫਟੇ ਹੋਏ ਹਾਈਮਨ ਦੇ ਕਿਨਾਰਿਆਂ 'ਤੇ ਸੋਜ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਡਾ. ਯੂ.ਐਸ. ਵਾਸਨਿਕ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-6) ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੀ ਯੋਨੀ ਵਿੱਚ ਦੋ ਉਂਗਲਾਂ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਦਰਦ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-6) ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਦੇ 2-3 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨਾਲ ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ।

6. ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-1) ਅਤੇ ਮੰਗਰੂਲਾਲ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-4) ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਜੋ ਅਨੀਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਉੱਥੋਂ ਭੱਜਦੇ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਡਾ. ਯੂ.ਐਸ. ਵਾਸਨਿਕ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-6) ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ 376 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ।

7. ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ:- (i) ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-1) ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਬਾਹਰੀ ਸੱਟ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਲਈ ਉਸਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ; (ii) ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਸੀ।

8. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-6-ਡਾ. ਵਾਸਨਿਕ ਦੇ ਸਬੂਤ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-1) ਦਾ ਹਾਈਮਨ ਫਟਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਯੋਨੀ ਵਿੱਚ ਸੋਜ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਾਲੀ ਸੀ। ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਦੋ ਉਂਗਲਾਂ ਤੋਂ ਯੋਨੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਦਰਦ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਹੀ ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

9. ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਬਾਹਰੀ ਸੱਟ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਵਾਪਰੀ ਸੀ। ਇਹ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬੀ.ਸੀ. ਵਿੱਚ ਦੇਵਾ ਉਰਫ਼ ਦਯਾਵਾ ਬਨਾਮ।

ਮੱਧਿਆ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰੀਤਮ

[ਆਰ. ਬਾਨੂਮਥੀ ਜੇ.]

ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ, (2007) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 122, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਬਲਾਤਕਾਰ ਪੀੜਤ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਸੱਟ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਬਾਹਰੀ ਸੱਟ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੀ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਗਵਾਹੀ ਕਿ ਉਸ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

10. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-1) ਦੇ ਸਬੂਤ ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਮੰਗਰੂਲਾਲ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-4) ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਤ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਭੱਜਦੇ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-1) ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਮੁੱਖ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ, ਡਾ. ਯੂ. ਐਸ. ਵਾਸਨਿਕ (ਪੀਡਬਲਯੂ-6) ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੀੜਤ ਦੀ ਉਮਰ 13 ਤੋਂ 17 ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਆਪਣੀ ਜਿਰ੍ਹਾ ਵਿੱਚ, ਡਾ. ਵਾਸਨਿਕ ਇਸ ਸੁਝਾਅ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ ਹਨ ਕਿ ਪੀੜਤ ਦੀ ਉਮਰ 17 ਸਾਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

11. ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਡਾ. ਵਾਸਨਿਕ (ਪੀਡਬਲਯੂ-6) ਦੀ ਜਿਰ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ (ਪੀਡਬਲਯੂ-1) ਦੀ ਉਮਰ ਬਾਰੇ ਅੰਤਿਮ ਰਾਏ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਭੈਲਾਲ (ਪੀਡਬਲਯੂ-8), ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਚੋਰ ਪਿੰਡ ਕੇ ਪਾਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਲਾਘਾਟ ਦੇ ਮੁੱਖ ਅਧਿਆਪਕ/ਮੁੱਖ ਅਧਿਆਪਕ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਭੈਲਾਲ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-8) ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-1) ਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ 16 ਮਈ, 1981 ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਘਟਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਯਾਨੀ 6 ਮਾਰਚ, 1993 ਨੂੰ, ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-1) ਦੀ ਉਮਰ ਲਗਭਗ 12 ਸਾਲ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ ਭੈਲਾਲ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-8) ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਕੂਲ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

12. ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਤੋਂ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜਿਸਨੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ। ਸਕੂਲ ਰਜਿਸਟਰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਜਾ ਰਹੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਹੋਰ ਸਾਬਤ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਜ਼ਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਹੈੱਡ ਮਾਸਟਰ, ਭੈਲਾਲ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-8) ਦੇ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਕੂਲ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ/13-ਏ, ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪੀੜਤ ਦੀ ਉਮਰ 12 ਸਾਲ ਮੰਨੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

13. ਬੇਸ਼ੱਕ, ਡਾ. ਯੂ.ਐਸ. ਵਾਸਨਿਕ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-6) ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਵਕੀਲ ਦੀ ਉਮਰ 13 ਅਤੇ 17 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਵੇਗੀ।

ਸਾਲ। ਡਾਕਟਰ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੀ ਉਮਰ ਲਗਭਗ 15 ਸਾਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 375 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਛੇਵਾਂ "ਉਸਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਸੋਲਾਂ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੀ ਹੋਵੇ"। ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੀ ਉਮਰ 12 ਸਾਲ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਉਸਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ 375 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਭੌਤਿਕ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ।

14. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਦੂਜੇ ਆਧਾਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ - ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੀ ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ। ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ, ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦਾ ਚਾਚਾ, ਮੋਤੀ ਰਾਮ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-2), ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ 8 ਮਾਰਚ, 1993 ਨੂੰ ਹੀ ਪਿੰਡ ਵਾਪਸ ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਵਾਪਸੀ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਧੀ-ਹਿਰਕਣਬਾਈ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-3) ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਸਾਰੀ ਘਟਨਾ ਦੱਸੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-1) ਨਾਲ ਕੀ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸੇ ਦਿਨ ਯਾਨੀ 8 ਮਾਰਚ, 1993 ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਗਈ। 9 ਮਾਰਚ, 1993 ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-1) ਦੀ ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 10 ਮਾਰਚ, 1993 ਨੂੰ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ.ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ.ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

15. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 376 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਹੈ।

16. ਧਾਰਾ 376(1) ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੋਧ ਐਕਟ 13 (3 ਫਰਵਰੀ, 2013 ਤੋਂ ਲਾਗੂ) ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਉਮਰ ਕੈਦ ਤੱਕ ਵਧਾਉਣ ਵਾਲੀ 7 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਧਾਰਾ 376(1) ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. (ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਢੁਕਵੇਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਘਟਨਾ 1993 ਯਾਨੀ ਕਿ ਲਗਭਗ 25 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਸੀ। ਸਮੇਂ ਦੇ ਬੀਤਣ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਹੋਰ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ ਚਾਰ ਸਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

17. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 376 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ

ਟਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮਿਆਦ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਘਟਾ ਕੇ ਚਾਰ ਸਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

18. ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚਾਰ ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਭੁਗਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਅੱਜ ਤੋਂ ਚਾਰ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਬਾਕੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਪੂਰੀ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

19. ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Megha Tak

Advocate Megha Tak